

[Запорожець О. І., Русаловський А. В., Заплатинський В. М., Халмурадов Б. Д.] // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 11. – С.11–13.

б. Гнатовський В. Поняття і суть безпеки праці / В. Гнатовський // Безпека праці на виробництві. – 2013. – № 9 (45). – С. 29–30.

УДК 378.504.06

**ЕКОЛОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОПЕДАГОГІКА У
СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ
АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ**

Горбунова К.М., к.п.н., доцент

Курепін В.М., старший викладач

Яблуновська К.О., асистент

Миколаївський національний аграрний університет

В статті звернена увага на деякі аспекти психології та психопедагогіки, що націлені на вирішення проблем суспільства. Розробка в нашій країні системи підготовки майбутніх викладачів аграрної галузі повинна бути переосмислена з позиції наукових дисциплін – екологічної психології та психопедагогіки, спрямованих на формування екологічної компетентності.

Проблеми екологічної освіти знаходяться в центрі уваги міжнародного співробітництва. Стратегічним напрямом рішення екологічних проблем вважає створення мережі освіти, що передбачає постановку екологічних питань у центр всіх навчальних програм, починаючи з дитячих дошкільних установ і закінчуючи Вузами, підготовкою вчителів та управлінського апарату.

Екологія (грец.oikos – дім, середовище і logos – слово, учення) – 1) наука, що вивчає зв'язок людини, тварин, рослин, мікроорганізмів між собою і навколишнім середовищем; 2) умови існування тварин і рослинних організмів у якому небудь регіоні і якій – небудь місцевості; соціальна екологія – наука, яка розглядає проблеми взаємовідношень людського суспільства та навколишнього середовища [1, с 252].

Екологічна криза – порушення взаємозв'язку всередині екосистеми та необоротні явища в біосфері, які загрожують існуванню людини як виду.

Екологічна культура людини намагається не обманути природу поза собою і в собі, а, навпаки, точно бути їй відповідною.

Екологічна психопедагогіка – це методологічний напрям у педагогіці, в рамках якого розробляються критерії добору змісту, а також підходи до створення принципів, методів і форм екологічної освіти.

Екологічна психологія дає уявлення про закономірності і механізми розвитку екологічної свідомості особистості, на основі чого екологічна психопедагогіка розробляє відповідні специфічні принципи і методи педагогічного керування цим процесом.

Педагогіка визначає загально – педагогічні принципи і методи, а також організаційні форми, що використовуються екологічною психопедагогікою відповідним чином для рішення задач екологічної освіти.

Метою екологічної освіти є формування екологічної особистості. Екологічною особистістю є особистість, що володіє екоцентричним типом екологічної свідомості.

Предметом дослідження в психологічній екології є вплив екологічних факторів на психіку людини. У працях з психологічної екології виявлено вплив на психіку людини таких екофакторів, як світло, температура, хімічний склад повітря, рівень шуму, радіаційний фон, зміна гравітації тощо. Дослідження проводилися з використанням саме екологічного, а не психологічного, методологічного й методичного апаратів. Наприклад, у них вивчає вплив радіаційного фону на психіку людини, а не радіаційна фобія, що є предметом власне психологічних дисциплін.

Психопедагогіка (грец. *psyche* – душа й *paidagogice* (*pais* (*paidos*) – дитина і *ago* – веду, виховую) – наука про управління образами нашої

свідомості, педагогічними процесами та явищами на основі інформації про психічні стани й властивості особистості. Це науковий напрям знання, який інтегрує цілий ряд галузей психології та педагогіки.

Дослідження 90-х років з екологічної психології зіграли важливу роль у розвитку екологічної освіти. Дані дослідження дозволили з'ясувати особливості розвитку екологічної освіти особистості, механізм її формування, що відкривало можливість встановити чітку відповідність процесу екологічної освіти психологічному процесу формування екологічної свідомості. Це привело до виникнення нового методологічного напрямку в педагогічній науці – екологічної психопедагогіки. Екологічна психопедагогіка – це методологічний напрям у педагогіці, у методах якого розробляються критерії добору змісту, а також підходи до створення принципів, методів і форм екоосвіти [2]. Екологічна психопедагогіка виникла на стику трьох наукових дисциплін: екології, екологічної психології та педагогіки.

Учені екологи В.Н. Большаков, С.В. Криніцин проаналізували проблему сприйняття суспільною свідомістю екологічних понять і проблем. Вчені вважають, що причиною негативності цього явища є екологічна безграмотність навіть найбільш освічених та активних верств населення. «Виникла проблема без відповідності між повсякденним розумінням екології й тими наслідками, до яких підійшла екологія як наука... Взаємодія науки з повсякденною свідомістю здійснюється через освіту ... - це в основному проблема освіти» [3].

Природничо – наукова компетентність передбачає здатність і готовність використовувати наукові знання й методології в процесі пояснення явищ та процесі зовнішнього світу, з'ясовувати проблемні питання й формулювати побудовані на власному досвіді висновки. Компетентність у галузі технологій – це здатність використовувати відповідні знання та методології для вирішення життєвих потреб конкретної людини. Обидва види компетентностей означають

усвідомлення характеру змін, що відбуваються в зовнішньому середовищі в результаті життєдіяльності людства та спрямовані на розвиток індивідуальної громадської відповідальності.

У тій кризовій екологічній ситуації, в якій перебуває наша країна, навчальний заклад просто не має морального права виховувати споживацьке ставлення до природи. Екологічна криза спонукає до переосмислення відносин у системі: «природа – людина – суспільство», диктує потребу формування екологічної компетентності особистості .

Формування екологічної компетентності майбутнього викладача аграрної галузі є одним з найголовніших завдань екологічної освіти. Екологічна компетентність дає змогу сучасній особистості відповідально вирішувати життєві ситуації, підпорядковуючи задоволення своїх потреб принципам сталого розвитку. Тому екологічна освіта потребує особливої уваги. Оскільки збалансованість є результатом узгодження економічно – соціального розвитку суспільства та збереження довкілля однією з важливих тенденцій у екологічній складовій є формування у майбутніх викладачів аграрної галузі здатності приймати рішення і діяти в інтересах сталості і збереження довкілля. Такі якості особистості притаманні екологічно – компетентній людині. Всі люди повинні володіти знаннями і навичками, що дозволяють їм сприяти процесу сталого розвитку, який відповідає потребам сучасності і не ставить під загрозу можливості наступних поколінь задовольнити свої потреби.

Освіта має забезпечити у людей і суспільства здатність працювати заради сталого розвитку. Його мета полягає у тому, щоб люди були більш інформованими і вимогливими

На відміну від попередніх стратегій розвитку людства, де відповідальність за стан довкілля покладалась насамперед на уряди держав, сталий розвиток передбачає відповідальність громадян за стан навколишнього середовища. Питання захисту довкілля можуть бути успішно вирішені тільки за участі в цьому процесі усіх громадян. Кожен

громадянин повинен мати відповідний доступ до інформації, що стосується довкілля, якою володіють державні органи. Громадяни повинні мати можливість брати участь у процесі прийняття рішень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сучасний словник іншомовних слів: Близько 20 тис. слів і полунень / Укл.: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. — К.: Довіра, 2006. — 789 с. — (Словники України).
2. Дерябо С.Д. Экологическая педагогика и психология / С. Д. Дерябо, В. А. Ясвин. — Ростов – на – Дону : Феникс, 1996. —477 с.
3. Проблемы восприятия современным обществом основных понятий экологической науки / В.Н. Большаков, С.В. Криницын, Ф.В. Крижинский, Х.П. Мартинес - Рика // Экология—1996. — №3. — С. 165—170.

УДК 621.7:621.8+539.4

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМПЕРАТУРИ ПАРИ ТЕРТЯ ПІСЛЯ ОБКАТУВАННЯ РОЛИКАМИ

Артюх В.О., асистент

Лимар О.О., асистент

Миколаївський національний аграрний університет

Дослідження температури пари тертя при випробуванні експериментальних зразків на зносостійкість показав, що для бронзового зразка в парі із шліфованим валом спостерігається значне збільшення температури, а на поверхні тертя з'явилися натири і задири. В парах бронзовий вкладиш в парі з валом, обкатаним при зусиллі 0,75 кН після точіння та бронзовий вкладиш в парі з валом, обкатаним при зусиллі 3 кН після точіння, температура змінювалася плавно, без стрибків, на поверхнях тертя були відсутні задири.

Для випробування на зношування зразків на машині тертя СМЦ – 2 було виготовлено зразки із сталі 40 ГОСТ 1050 – 88 діаметром 50 мм в парі із зразком з олов'янистої бронзи Бр. ОЦС 8-21.